

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

TIDNING FÖR TRÄDGÅRDSODLARE.

N° 8.

Augusti 1869.

8:de årg.

Af denna tidning, som uteslutande sysselsätter sig med till trädgårdsodlingen hörande ämnen, utkommer ett nummer i hvarje månad. — Prenumerationspriset är för helt år, såväl å postkontoren och i bokhandeln, som hos redaktionen, Två riksdaler riksmünt. — Bref adresseras till Redaktionen af Tidning för trädgårdsodlare, Stockholm & Experimentalfältet.

Om trädgårdsodlingens rationella bedrifvande.

Af Vertumnus.

4.

Något rörande trädgårdsodlingen vid stugan.

Trädgårdsodlingen har olik mycket annat den goda egenskapen att likaväl kunna göra sig hemmastadd hos den fattige som hos den rike, bjudande hos såväl den ene som den andre glädje, trefnad och gagn. Floras barn äro icke högfärdiga. De utveckla lika praktfulla blommor, sprida lika härlig vällukt, bjuda lika svällande frukter och nyttiga alster, stående i den fattiga enkans näfverholk i kojan eller i täppan vid backstugan, som i praktfulla urnor i den rikes fina gemak eller i den storartade trädgården vid slottet. På båda ställena le de lika vänligt mot den besökande, för att meddela den rena, oblandade glädje som endast de kunna skänka. Eller doftar icke rosen lika härligt vid kojan som palatset eller är astrakanen mindre smältande om den växt på det ena stället eller på det andra?

En god sak vore om trädgårdsodlingen kunde allmänt bli hemmastadd vid och i hvarje hem, äfven det allra tarfligaste, ty i det hem, der till och med blott några få växter i krukor vårdas, der har råheten vikit, der har huslighet och begär efter trefnad inträdt och der detta är förhållandet, der står sinnet öppet för allt godt. Det vore derföre väl värdt, att de bättre lottade sökte på allt sätt befrämja trädgårdsodling såväl inom som utomhus hos det fattigare folket och mycket godt skulle derigenom vinnas. Man påstår visserligen stundom att en stor del af vår allmoge icke har sinne för trädgårdsodling. Möjligt är att detta till en viss grad kan vara sannt, och om så är bör man i sanning icke heller undra derpå, ty det bör icke förvåna om den som besitter en jordbit i år, från hvilken han nästa år kan vara skild, icke vill nedlägga arbete och kostnader för att anlägga trädgård på en plats, hvars besittning är så osäker; och för öfrigt, hur skall man kunna begära att den som hela sitt lif nödgas sträfva för ett ytterst knappt uppehälle, ja ofta nog hemsökes af brist, och som ständigt af de sig så kallade bättre blir bemött med öfversitteri och icke sällan med hårdhet, — hur vill man väl begära att den skall ha sinne för den förnöjelse trädgårdsodlingen skänker! Den del af den större allmänheten, som lefver under lyckligare förhållanden, saknar icke sinne för trädgårdsodling.

Vi tro derföre att ett stort steg till ett bättre i afseende på trädgårdsodlingen hos den klass här afses, skulle vinnas, genom att jord som utarrenderades alltid lemnades på längre tider och att arrendatorer, vare sig bönder eller torpare, i kontrakten tillförsäkrades lämplig ersättning vid arrendetidens slut för de planteringar och grundförbättringar i öfrigt som gjorts, i händelse kontraktet icke förnyades på ytterligare en följd af år. De kostnader och det arbete arrendatorn under sådana förhållanden nedlade på trädgården, blefve då, på samma gång han beredde sig sjelf gagn och trefnad, för honom en sparbössa och skulle öka hans lust att plantera och förbättra; ty huru det än är, utsigten till vinst eller med andra ord begäret att förtjena är och förblir ändå utan tvifvel den kraftigaste sporre till verksamhet. Åt sådana som jorden icke kunde lemnas på ett visst antal år, nämligen statdrängar m. fl. som fått sig en jordbit upplåten, under den tid tjensten varade, borde naturligtvis jordegaren låta plantera fruktträd, bärbuskar o. d., men äfven till alla öfriga underhafvande borde jordegaren bisträcka hvad han kunde af fruktträd, bärbuskar m. m. d.

Rörande sjelfva sättet för trädgårdsskötselns bedrifvande vid stugan, är derom icke mycket att säga här, då vi icke hafva för afsigt att skriva en trädgårdsbok, ty trädgårdsskötsel tillgår på lika sätt hvarest den än bedrifves. Bäst vore att en tydlig och kortfattad trädgårdsbok särskildt för mellersta och särskildt för södra Sverige utgafves i likhet med herrar Lindgrens och Ringii trädgårdsbok för nordn, men hvori äfven en månatlig öfversigt öfver trädgårdsarbetena förekom. Vi våga icke heller framkomma med något bestämt förslag rörande anordnandet af trädgården vid stugan, utan öfverlemnade detta till de praktiska männen af facket, helst en föreslagen plan sällan passar för annan än den plats för hvilken den blifvit uppgjord. Någon anläggning i egentlig mening behöfver föröfrigt knappt ega rum vid stugan och framför allt måste onödiga gångars anläggande undvikas. Deremot vilja vi uttala såsom vår bestämda öfvertygelse, att aldrig något annat bör inrymmas i arbetarens trädgård, än det som är, med hänsyn till ortens klimatiska förhållanden, af utsöktaste beskaffenhet,

den vilka d. d. h. h. h.

ty arbetarens trädgård bör icke utgöra ett experimental-fält för sådant hvars fortkomst är underkastadt ringaste tvifvel. Af fruktträd och bärbuskar böra sorterna således vara få, men utmärkt goda, bördiga och hårdiga. Af prydnadsbuskar och blomsterväxter böra endast de vackraste och mest lättskötta användas. Vi taga oss här friheten att föreslå ett litet urval, under förklaring att vi gerna se att äfven andra ville framkomma med förslag i ämnet. Af fruktträd föreslås: af äpplen: *hvit* och *röd astrakan*, *hvitgylling* (*virginskt rosenäpple*), *grågylling* (*svensk vinterpostof*), *åkerö glasäpple*; af päron: *kanelpäron*, *sommarbergamotte*, *bonchretien* eller *kokpäron*, *fulleröpäron*; af körsbär: *vanlig biggarå*, *elton*, *ostheimer* (helst förädlade, hvarigenom träden blir större och bördigare), *stora klarbär* (dessa äfven helst förädlade); af plommon: *reine claud*, *sviskon* (af den sort som under senare åren odlats å Landbruksakademiens experimental-fält), *mirabeller*, *gulplommon* (*tidiga gula äggplommon*). Alla plommonträden böra vara förädlade, ty rotskott äro i allmänhet icke så bördiga. Af bärbuskar föreslås: af krusbär: *tidiga gröna svenska*, *vanliga röda syltbär*; af vinbär: *röda holländska*, *hvita körsbärs-* eller *blanc transparent*, *landbruksakademiens experimental-fälts vanliga svarta*; af hallon: *belle de fontenay*, *paragon*, *fastolff*, *gula antwerpiska*; af smultron: *mammouth*. Af prydnadsbuskar rekommenderas: *Amelanchier Botryapium*, *Amygdalus nana*, *Caragana arborescens* (*sibiriskt ärtträd*) *Cornus alba*, *C. sibirica*, *Crataegus oxyacantha fl. rubr. pl.* (dubbelt rödblommande hagtorn), *Crat. coccinea*, *Crat. sanguinea* (dessa båda senare med vackra röda ätliga frukter), *Elaeagnus argentea*, *Evonymus europæus*, *vanlig schersmin*, *Lonicera tatarica* (*rosentry*), *Potentilla fruticosa*, *Prunus virginiana* (har ätliga bär), *törnrosor* (af de bättre sorterna. Dessa sättas å blomsterrabatter), *druffläder*, *vanlig fläder*, *Spiraea bella*, *Sp. billardii*, *Sp. cana*, *Sp. callosa*, *Sp. corymbosa*, *Sp. Douglasii*, *Sp. lancifolia*, *Sp. opulifolia*, *Sp. salicifolia rubor vividus*, *Sp. sorbifolia*, *Sp. ulmifolia*, *snöbärsbuske*, *syrener*, *snöbollsbuske*. Till bersåer rekommende-

ras af upprättväxande buskar, som kunna bilda bersåer utan ställningar af träspjälor: *druffläder*, *sibiriskt ärtträd*, *syrener*, *alm* (i buskform). Till häckar rekommenderas: *hägg*, *alm*, *sibiriskt ärtträd*, *oazel*, *hassel*, *ek*, *gran*. Till beklädande af väggar o. d. rekommenderas: *vanlig* och *svensk kaprifolium*. *Menispermum canadense*, *Clematis Viticella*, *jungfruvin*.

Af örtartade prydnadsväxter torde vackra fleråriga företrädesvis böra användas för att undvika besväret att årligen plantera på nytt, och föreslås dertill: *pioner*, *åbrodd*, *stormhatt* (*Aconitum*), *acklejer* (af de nyare och vackrare), *Phlox* (af de nyare och vackrare), *Arabis caucasica*, *borstnejlikor*, *trädgårdsnejlikor*, *Corydalis nobilis*, *Delphinium formosum*, *D. azureum*, *blomsterlyran*, *Gnaphalium margaritaceum*, *Hesperis matronalis*, *H. tristis*, *svärdslior*, *lavendel*, *lior* (af diverse sorter), *tulpaner*, *crocus*, *perlyacinther*, *lupiner*, *Myosotis alpestris*, *Polemonium coeruleum*, *Primula veris* och *P. elatior* (i rödaktiga färgnyancer), *Pyrethrum roseum* (af hvilken behöfvet af insektpulver derjemte kunde vinnas), *Spiraea Aruncus*, *Tanacetum balsamita* (*luktsalvia*), *Lychnis calcedonica* (*studentnejlika*), *Viola odorata*. Till infattningar eller kanter rekommenderas: *Armeria maritima*, *bellis*, *timjan*. Finnes utrymme äfven för träd, användas deraf af de vanliga slagen såsom *oazel*, *lön*, *aln*, *lind*, *hästkastanier*, *björk*, hvilka otvifvelaktigt höra till de bästa för vårt klimat.

Naturligtvis kan det icke gerna komma i fråga att i en sådan trädgård alla dessa här uppräknade saker skola kunna inrymmas, utan ha vi blott velat antyda bland hvilka sorter man har att välja för arbetarens trädgård, ty under förutsättning att den är liten, böra inga andra än för sitt ändamål värdefulla växtalster inrymmas i densamma; ty vi anse att arbetaren bör, som sagdt, ha det bästa som kan erhållas, enär, säga hvad man än vill, arbetaren dock utgör grunden och vilkoret för samhällets bestånd och trefnad och han bör således i högsta måtto omhuldas så väl i detta som alla andra afseenden.

Några ord om acklimatisering samt om behandlingen af för vårt klimat ömtåliga träd- och buskväxter.

(Ur Kongl. Landbruksakademiens tidskrift för 1867.)

Med acklimatisering af växter förstås, som bekant, att göra utländska växtarter hemmastadda hos oss, eller att vänja dem vid vårt klimat. Växter som hafva ett hemland, hvars klimat är likartadt med vårt, är det naturligtvis lätt att göra hemmastadda hos oss, och någon acklimatisering kan då icke sägas ega rum, enär sådana växters framgång kan anses på förhand vara gifven, om de erhålla en för dem lämplig jordmån och växtplats, utan får naturligtvis med acklimatisering förstås, att företaga odling af växter från

en trakt, som har ett klimat *olikt* klimatet i den trakt der odlingen företages.

Mången förnekar helt och hållet att acklimatisering är möjlig, andra åter äro öfvertygade om dess möjlighet. Det skulle föra oss för långt att här anföra alla skäl och erfarenhetsrön för eller emot den ena eller den andra af dessa åsigtter. En sanning är emellertid att potatis, turkiska bönor, tobak, dahlier, indiansk krasse m. fl. förfrysa vid första allvarsamma frost, oakadt de länge blifvit odlade hos oss, hvilket förhållande äfven eger rum med bladen på åtskilliga träar-

tade växter, såsom *Robinia Pseudacacia*, *Ailanthus glandulosa* m. fl. Säkert är ock att om man planterar en utländsk växtart, t. ex. en buske af någon ömtålig art, så förblir den lika ömtålig, huru länge den än står på platsen, och hvarpå följande erfarenhetsrön, bland de många som gjorts, må anföras.

Å Landtbruks-akademiens experimentalfält finnas tvänne äkta kastanier, som troligen stått der i omkring 20 år, emedan de redan år 1852 voro temligen stora. Den ena af dessa hade under senare åren uppnått en höjd af omkring 12 fot, den andra var lägre, emedan den nedböjts för vinnande af afläggare. Af den skarpa kolden under 1864 och 65 års vinter affröso de dock ända ned till marken, och de hade således icke vant sig vid vårt klimat, oaktadt de under så många år stått på platsen, hvilket bevisar att de saknade förmåga att rätta sig efter våra klimatförhållanden. Tvärtom har jag flera gånger haft tillfälle att iakttaga, att växter, som på hösten blifvit införskrifna från Tyskland eller England, uthärdat första vintern fullkomligt, men tagit betydlig skada eller gått ut den andra, kortligen att de varit ömtåligare sedan de odlats här i riket en sommar. Orsaken till detta förhållande är icke svår att inse. Då de inkommo, hade de haft fördelen af en längre och varmare sommar, deras skott hade således då uppnått bättre utbildning för att kunna motstå vintern, än detta blef fallet till en följande vinter, hvarföre de bättre uthärdade denna första vinter än de senare, såsom följd deraf att de under vår korta sommar icke hunnit bringa sina skott till mognad. Detta ådagalägger ock, att det mindre är vinterns stränghet än sommarens korthet och otillräcklighet att bringa växter af sydligare ursprung till nödig utbildning, som lägger största hindret i vägen för deras fortkomst hos oss, och likväl hör man ofta yttras, att den eller den växten uthärdar i det eller det landet oaktadt vintern der kan uppgå till så eller så många grader. — För de träartade växterna är det nämligen i allmänhet medeltemperaturen, och för de örtartade, i synnerhet de ettåriga, sommarvärmerna som bestämmer deras fortkomst.

Å andra sidan kan det icke förnekas, att man genom frösädd stundom lyckas uppdraga tidigare varieteter eller med andra ord sådana, som hinna afsluta sin växtlighet under en kortare tidrymd än sjelfva arten, från hvilken de härstamma, behöfver, och det är troligt, att man genom upprepadt uppdragande af frö kan med många växtarter komma ganska långt i den vägen. Det är allmänt känt, att t. ex. af ärter finnas varieteter, som knappast hinna mogna under sommaren här i Norden, under det andra ärtvarieteter mogna mycket tidigt; och samma är förhållandet med många träarter, hvarpå en del fruktträsorter, såsom äpplen, päron, aprikoser m. fl., kunna tjena såsom exempel. Sålunda finnas af äpplen varieteter, som icke allenast ej

hinna mogna sina frukter i mellersta Sverige, utan hvilkas skott under skarpere vintrar och då den föregående sommaren varit föga varm frysa af, under det andra varieteter alla år hinna väl mogna sina frukter och utbilda sina skott, så att de äro fullt härdiga. För mig har det en gång händt, att alla unga träd i en trädskola af äpplesorten Pigeon rouge — jag hade åtminstone erhållit ympqvistarne under det namnet — dels fröso alldeles bort, dels nedfröso betydligt, och att träden af gravensteiner fingo topparne betydligt skadade under det alla andra äppleträd i samma skola stodo sig fullkomligt, utan att deras skott togo ringaste skada. Träden af dessa båda äpplesorter behöfde således en längre eller varmare sommar än som bestods det året för att hinna den utveckling, som behöfdes för att oskadade genomgå vintern; hade blott deras skott hunnit uppnå behörig mognad, hade nog dessa sorter äfven uthärdat samma köldgrad som de öfriga. Detta exempel visar, och talrika andra kunde anföras, att man genom frön erhållit både tidigare och senare varieteter än sjelfva arten, hvarifrån varieteterna härstamma. Man har sålunda aprikosvarieteter som under gynnsamma år hinna mogna sina frukter vid spalier i det fria hos oss, under det att det finnes krusbärssorter, som under vanliga förhållanden icke hinna mogna fullkomligt under våra korta somrar.

Men om än, enligt hvad ofvan är nämndt — rörande äkta kastanieväxterna å experimentalfältet — växter af ett sydligare ursprung icke kunna vänjas vid vårt klimat, d. v. s. att ett exemplar af en växt som blifvit införskrifvet icke låter ändra sin natur, så kunna vi likväl genom ändamålsenliga anordningar med framgång odla ett rätt betydligt antal sådana växtarter, som under vanliga förhållanden icke skulle kunna fortkomma eller vinna någon synnerlig utbildning hos oss.

Det står nämligen i vår makt att genom vidtagande af vissa åtgärder bereda växterna en längre sommar och en högre värme än den som i allmänhet är herrskande under våra klimatförhållanden. I högre grad sker naturligtvis detta, då växterna drifvas på våren under glas, så att de redan uppnått någon grad af utveckling innan de utsättas på kalljord; men detta kan äfven i någon mån uppnås utan konstlad värme, genom att odla växterna vid spalier eller genom väljande af en varm växtplats och en varm jordmån. Växtplatsen är, såsom något hvar känner, varm då den af husmurar, plank och dylikt är skyddad mot nordan, ostan och vestan och har någon lutning emot söder; jordmånen åter är, som bekant, varm, då den är något torr, rikt sandblandad och innehåller föga lera. Som det är, i fråga om träartade växter, enligt hvad förut blifvit nämndt, beroende af den utveckling eller mognad, skotten vunnit, om de skola kunna uthärda vintern hos oss, och detta åter betingas af ett varmt läge och en varm jordmån, så inses

lätt, att det bättre skall lyckas att odla sådana växter, som finna våra somrar för korta, om man har tillfälle bereda dem ofvannämnda fördelar.

Men äfven en annan omständighet, nämligen jordens bördighet, är i detta fall af stort inflytande. På en mycket fet jordmån skjuter växten frodiga skott, och som dessa fortfara att växa ända till långt in på hösten, så öfverraskas den af kölden, medan skotten ännu äro mer eller mindre örtartade, och på sådant sätt kan till och med en träartad växt, som under andra förhållanden är fullkomligt hårdig, bli så ömtålig, att den i större eller mindre grad skadas af vintern. En styf, kall, fuktig lerjord har i mer eller mindre mån samma olägenhet, nämligen att i samma mån som den är styf, kall och fuktig, växterna i densamma bli ömtåliga, derför att de fortfara att växa länge på hösten. Allt för mager och lätt jord är emellertid icke heller fördelaktig, ty på sådan utveckla sig växterna allt för obetydligt, bli sjukliga och klena, så att de icke kunna hämta nödiga krafter för att motstå vintern. Är platsen tillika mycket torr, så händer det icke sällan, att en hvilodid infaller under sommaren, så att bladen gulna och affalla och att, då hösten med sin högre grad af fuktighet inträffar, ny växtlighet inträder. De såsom märkliga naturfenomen i tidningar stundom omtalade fall att körsbärsträd, kastanier och dylikt blomma på hösten, har emellertid helt enkelt ingen märkvärdigare orsak än den här anförda. Att en dylik under hösten förnyad växtlighet skall ha ett högst fördeligt inflytande på växtens förmåga att motstå vintern faller emellertid af sig sjelft. Det torde således få anses gifvet, att en måttligt bör-

dig jordmån är äfven i förevarande fall bättre än en allt för mager.

Men äfven en annan omständighet har stort inflytande på ömtåligare växters fortkomst, nämligen lokalens egenskap att vara mer eller mindre hemsökt af nattfroster under vår och höst. De orsaker, som utom en varm, lätt jordmån i betydlig grad hafva förmåga att afvärja nattfroster, äro ett något torrt läge och i närheten befintliga större, djupa vattensamlingar, såsom sjöar eller floder. Att en styf, fuktig jordmån och sumpiga omgifningar har en motsatt verkan eller äro, hvad man kallar, frostnåsten är likaledes känt.

Såsom exempel på ömtåligare träd och buskars fortkomst å i berörde hänseende olika gynnade lokaler, vill jag anför de iakttagelser i detta afseende, jag hade tillfälle göra under mitt vistande i Skara. På Kinnekulle, som ligger omkring två mil från Skara, trifves äkta valnötsträdet fullkomligt, uppnår betydlig storlek och ger årligen mogna nötter, och till och med såsom små fröplantor affrysa de icke; derstädes funnos ock exemplar af *Ailanthus glandulosa*, som på jernförelsevis kort tidrymd uppnått 25—30 fots höjd och visade sig hårdiga.

I Skara affröso valnötträden hvarje vinter nästan jemt med marken, gingo till och med delvis ut, och *Ailanthus* var så ömtålig, att den icke ens genom betäckning kunde bibehållas. Införskrifna exemplar af sådana — erhållna från Skottland — öfverlefvade visserligen första vintern, men gingo andra och tredje vintern samtliga förlorade.

(Forts.)

Ännu en gång om plantering af fruktträd på åkerfälten.

Några ord med anledning af Claudius Agricolæ senaste anmärkningar.

Den som med någon uppmärksamhet följt den polemik rörande plantering af fruktträd på åkerfälten, som Claudius Agricola fört mot undertecknad, kan icke undgå att finna, hurusom Claudius Agricola genom att framleta allehanda svårigheter i afseende på utförandet söker att i betydlig mån afskräcka från denna för vårt land af oss föreslagna nya odlingsgren. Det är en gammal taktik, att då man vill motarbeta en sak, icke vända sig direkt mot sjelfva saken i dess helhet, utan mot personen som framställt den och detaljerna af förslaget, under det man låtsar sig ega varmt intresse för sjelfva sakens framgång. Claudius Agricola synes oss vara afvoigt stämd mot vårt förslag att plantera fruktträd å åkerfälten, ty hvad skulle det eljest finnas för motiv för hans opåkallade uppträdande?

Vi våga fortfarande, trots Claudius Agricolæ anmärkningar, försäkra att rötterna af äpple- och päronträd icke komma att lägga hinder i vägen för jordens bearbetning eller afdikning till nödigt djup. Vi visste mycket väl utan Claudius

Agricolæ erinran att en och annan sidorot utbreder sig närmare ytan fastän arten kan ha egenskapen att skjuta rötterna åt djupet, men det är väl tydligt att just genom jordens brukning bli dessa rötter undertryckta, och att ett dylikt undertryckande af en eller annan mindre sidorot — de kunna ju nämligen aldrig bli stora, enär jorden då och då blir bearbetad förmedelst plöjning — icke inverkar menligt på trädets trefnad, kunna vi försäkra och skulle kunna framdraga faktiska bevis derför, om detta icke upptogs för stort utrymme. Eller kanske Claudius Agricola vill, för det att en eller annan rot af äpple- och päronträd — på mark som icke är underkastad bearbetning — löper närmare åt ytan, påstå att alla göra det. Han skulle då med lika rätt, emedan en eller annan gren på t. ex. ett päronträd som helt och hållet öfverlemnas åt sig sjelft utbreder sig nära marken, påstå att alla göra det. Att rötterna icke komma att få större benägenhet att närma sig jordytan, derför att trädet blir planteradt ofvanpå densamma på

sätt vi förordat, än om de med sina rotspetsar sattes en fot under jordens yta, är ju alldeles påtagligt, ty ensamt den omständigheten att det öfre jordlagret under sommaren uttorkar, nödgär dem, att till en början arbeta sig nedåt djupet der fuktighet finnes, och sedan utbreda de sig i jorden enligt de lagar som äro rådande för arten. Vanligast tränga de först ned mot djupet, men i mån som hinder för deras vidare nedträngande der möter, utbreda de sig äfven på vidden. De sträcka sig nog icke alldeles rakt fram från ytan till grunddikena såsom ett utspändt snöre, hvilket Claudius Agricola vill söka inbilla oss.

Claudius Agricola synes, enligt hvad han sjelf tydligen säger, tro att endast de rötter som ligga *ofvan* jord skulle kunna tillgodogöra sig den näring som genom gödsling tillföras träden och han anser oss derföre vara honom svaret skyldiga hvartill gödsling både vid planteringen och efteråt tjenar. Han må nu ega hvilka åsigtter som helst i fråga om jordens förmåga att, äfven till djupt liggande rötter, förmedla den växtnäring som anbringas i det öfre jordlagret, så måste han väl åtminstone nödgas erkänna att den gödsel som vid planteringen anbringas under rötterna måste komma dessa tillgodo. Vi hafva stundom brukat att till och med ibland ofvanpå jordytan omkring fruktträd utbreda ett lager obrunnen gödsel om hösten och sedan åter borttaga den om våren, och detta har alltid framkallat en betydligt starkare växtlighet hos träden, och då detta visat sig vara fallet, tro vi fullt och fast, att den växtnäring som inblandas i det öfre jordlagret äfven i någon mån kommer de djupt ned liggande rötterna tillgodo.

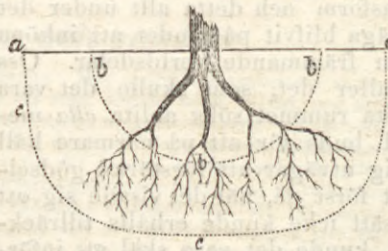
En egendomlig konsekvens ligger i Claudius Agricola's förfarande att med speord bemöta vårt förslag att plantera körsbärsträd i backar, men sjelf planterar han rotskott af äpplen i sådana. Männe icke sådana »bli behagliga för får och boskap», eller äro rotskott af sötäpplen männe af så mycket högre värde än t. ex. bigarraträd, att dessa förstnämnda kunna få disponera platsen utan att betning behöfver komma i fråga?

Cl. Agric. uppgift att han planterar träd med frostklimp i tusentus slog oss med förundran, men alldeles icke med beundran, och han får ursäktas om vi hysa mera tillit till vår egen erfarenhet än hans uppgifter. Vertumnus har flyttat mycket träd af många slag och deribland »fruktbarande äpple- och päronträd» utan frostklimpar och detta har lyckats förträffligt, men han har äfven pröfvat på plantering med frostklimp, och kommit till det resultat, att han ansett och fortfarande anser sig böra afråda från detta planteringssätt för alla som finna utväg att nedlägga arbetet på mera båtande företag. Uppgiften »redan fruktbarande» träd, är för öfrigt alldeles icke egnad att kunna inge ett begrepp om huru stora träden äro, ty icke sällan händer det att träd, hvilkas stam icke ens är så grof som

ett lillfinger, bär frukt, och med flyttning af ett träd vid denna storlek behöfves icke många omständigheter; onekligen är det dock fruktbarande.

Bland andra erfarenheter rörande plantering med frostklimp företogo vi oss en gång att flytta ett antal fruktträd på detta sätt, hvars stammar nägra fot från marken uppnått från 6 till 8 tum diameter och det visade sig då, att fastän klimparne tilltogos ofantligt stora, och voro så tunga och ohandterliga att deras upptagning ur groparne och transporterande förorsakade otroligt arbete, stannade dock en betydlig del af rötterna kvar i jorden der trädet stått och deribland följaktligen dess allraflresta sugrötter, enär dessa förefinnas i spetsarne af rötterna. Det var således lätt att inse att då sugrötterna i alla fall måste gifvas till spillo, tjente den frusna jordmassa som omgaf de gröfre rötterna och endast försvårade arbetet icke heller till någonting, hvadan flyttningen med samma fördel men vida mindre besvär skulle kunnat företagas utan denna tunga, besvärliga jordmassa. Sedan några träd flyttats med frostklimpar, uppsköts derföre flyttningen af de öfriga till våren, och oberäknadt den större lätthet hvarmed dessa flyttades, repade de sig i allmänhet bättre än de som flyttats under vintern.

Ehuru vi skulle kunna sluta här, enär vi anse oss hafva bemött allt som kan anses vara lönt att bemöta, vilja vi dock yttra några ord särskildt rörande plantering med frostklimp. Ett trads rötter utbreda sig i jorden vida mer än mången torde föreställa sig och sannolikt ega rötternas utbredning i jorden fullt ut samma omfång som kronan i luften och vi skulle kunna återropa åtskilligt på grund af andras och egen erfarenhet i den vägen, om utrymmet tillåte. Allt nog, ett träd behöfver icke vara så synnerligen stort, för att dess rötter skulle ha nedträngt 5—6 fot djupt och utbredt sig omkring 3 fot åt hvar sida. Skulle man nu vilja flytta ett sådant träd med frostklimp och önskade erhålla det med ostympade rötter, behöfde en jordklimp af omkring en kubikfamn innehåll upptagas och att erhålla trädet med ostympade rötter skall väl vara afsigten med frostklimpen, ty hvartill skulle den el-

jest tjena? Tages frostklimpen för liten eller såsom linien *b b b* å vidstående figur utvisar, komma endast de grofva rötterna, hvilka för längesedan

afklädt sig sina sugkärl och således förlorat förmågan att tillföra trädet näring, att inneslutas i frostklimpen, följaktligen är det alldeles likgiltigt om denna jord quarsitter på rötterna eller ej och som följd deraf tjenar ju frostklimpen till ingenting; man bör således, om den vid detta planteringssätt afsedda fördel fullständigt skall

uppnås taga klimpen mycket stor eller såsom linien *c c c* utvisar, och möjligen kan det således behövas att den innehåller ända till omkring en kubikfamn jord eller mer. Men nu väger en kubikfot lufttorr vanlig åkerjord omkring 73 skålp., och då den är våt innehåller den från 50 ända till 75 % vatten. En kubikfot vatten väger 61 skålp. Antaga vi nu att jorden innehåller, då den är frusen, omkring 50 % vatten, skulle hvarje kubikfot jord komma att väga omkring 100 skålp. (1 centner.) Antag nu vidare att frostklimpen behöfde omfatta en kubikfamn, skulle den alltså komma att väga 21,600 skålp. (216 centner) och i händelse 20 centner kunna antagas vara fullt lass åt ett par dragare, skulle det alltså fordras att sätta för minst 10 par så-

dana för att transportera en dylik klump — alltså en tyngd som torde komma att förefalla något litet ohandterlig för dem som icke i likhet med Cl. Agr. vurma på detta planteringsätt. Vi hafva härmed alldeles icke velat påstå, att icke planteringen kan lyckas fastän alla rötter till hela deras längd vid trädets upptagning icke medföljt, men vi påstå bestämdt att man kan upptaga trädet med fullt ut lika goda och i de flesta fall bättre rötter utan frostklimp, än med sådan, och hvarför då göra ett arbete svårare än det behöfver vara? Vi som gerna önska befordra en god sak, önska att allt som rör densamma må förorsaka så litet besvär som möjligt.

Vertumnus.

Litteratur.

Kompostberedning af vegetabiliska och animaliska ämnen, jord, ekskrementer och spillning; affall från jordbruket, ladugårdar, slagterier, fiskerier, garfverier, gasverk etc.; äfvensom att för samma ändamål använda torfjord. Af John Lockhart Morton. Öfversättning af A. F. Westerlund. Stockholm Sigfrid Flodins förlag, 59 sid. in 12:o. Pris 50 öre.

Ett bland hufvudvilkoren för att kunna erhålla den största möjliga afkastning af jorden, det må nu vara fråga om trädgårdsodling eller landtbruk, är som hvar man vet, riklig tillgång på gödsel. Att på bästa sätt tillgodogöra sig den gödsel man har, och att bereda sig nya utvägar för att erhålla sådan i största möjliga mängd borde väl således vara hvarje jordbrukares oafåtliga bemödande. Tyvärr ser man dock alltför ofta hos oss, icke allenast huruledes ingenting göres för att genom kompostering af diverse förefintliga, dertill passande ämnen förskaffa förökad tillgång på gödsel, utan huru man låter en hel hop för jordbruket högst värdefulla ämnen utan all nytta förfaras och dertill till och med huru man låter en betydlig del af den erhållna spillningen gå förlorad, i det en del får borttrinna i form af gödselvatten och en annan del bortgå i gasform och detta allt under det att det så att säga blifvit på modet att inköpa gödselämnen från främmande verldsdelar. Öss åtminstone förefaller det, som skulle det vara klokare att i första rummet söka anlita *alla* medel som stå till buds för att på närmare håll kunna bereda sig utvägar att förstärka gödseltillgången och att först då, när det visade sig att man på sådant sätt icke kunde erhålla tillräckligt med gödsel, kunde det vara skäl att inför-

skrifva sådan från utlandet. Säkert skulle mången och, genom ett dylikt förfarande, kunna upptrifva sitt jordbruk så, att jordens ökade afkastning satte honom i stånd att inköpa främmande gödselämnen för att uppbringa afkastningen af sin jord till den högsta fullkomligheten, ett mål till hvilket hvarje jordbrukare bör sträfva. Man börje således med att använda all spillning man får till inblandning i komposter af dertill passande ämnen, såsom dyjord, dikesjord, löf, vägf-skottning, slamjord ur dammar, ogräs, qvickrot m. m. d., men derjemte bör man egna sig åt kompostberedning af dyjord och andra ämnen med tillsats af kalk, urin, gödselvatten o. s. v., ty användandet af sådana ämnen, hvarigenom matjordslagret tillika förökas, förtjena vida mer att rekommenderas än de nu till en viss grad moderna gödselämnen, såsom guano, chilialpeter m. fl. d., hvilkas hufvudsakliga verkan består i att påskynda förvittringen och sålunda bidraga till att ytterligare utsuga jorden.

Det är derföre med synnerligt nöje vi önska fästa hvarje trädgårdsodlares och landbrukares uppmärksamhet på den ifrågavarande afhandlingen, så mycket mer som den, på ett högst förtjenstfullt sätt, ger förträffliga anvisningar till icke allenast huru man skall kunna förskaffa sig god tillgång på gödselämnen, utan äfven hur de på lämpligaste sätt skola behandlas och användas; och vi äro öfvertygade om att hvar och en som med ledsnad ser huru svag växtligheten är på hans magra jord, skall efter genomläsande af detta arbete finna på utvägar, hvarigenom han blir satt i tillfälle att försätta sin jord i bördigt skick. Vi tillönska derföre detta arbete den allra vidsträcktaste spridning.

Öfversigt öfver trädgårdsgöromålen i augusti månad.

Köksväxtodlingen.

Såning af frön. Spenat och rådisor sås för att ega tillgång deraf frampå hösten. Rådisor

sås i ett par omgångar under månaden, vanligast på ledigblifna drifbänkar. Till spenat kan användas jord som blifvit ledig efter arter eller

rödlök. Som spenat fordrar fet jord för att gifva ymnig skörd, bör jorden gödslas och sedan göd-seln blifvit nedgräfd bör landet sammantrampas så fast som möjligt, hvarefter fröet utsås, nedhackas och landet trampas på nytt. Spenat växer nämligen vida bättre i temligen fast, sammanpackad jord än i sådan som ligger lös.

Omplantering af gräslök, rabarber, syra och diverse andra fleråriga köksväxter kan med fördel företagas nu. Plantering af sparris verkställs dock med större fördel om våren ehuru det visserligen går an, att äfven plantera sådana nu.

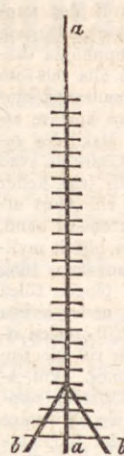
Frön insamlas af ärter, spenat m. m. Hvar och en som sysselsätter sig med trädgårdsodling, om ock i helt ringa skala, bör icke underlåta att samla hvad han kan af frön; besväret är föga betydligt och kan oftast verkställas på en och annan ledig stund som eljest möjligen ginge utan nytta förlorad och man besparar sig dock derigenom en utgift, oberäknadt att man icke har att befara att utså odugligt eller dåligt frö, då man själf samlat det. Toge man allmänt vara på det frö af såväl köksväxter som blommor, som nu ofta nog lemnas att falla bort, skulle betydliga summor som nu vandra utomlands komma att stanna inom riket.

Rensning m. fl. arbeten äro desamma som förra månaden.

Fruktodlingen.

Sättqvistar af krusbärs- och vinbärsbuskar ut-sättas vanligen med god fördel i senare delen af månaden. Jorden hvori sättqvistar utsättas bör vara lös och bördig, men icke innehålla oförmultnade gödsepartiklar, hvilka lätt förorsaka röta. En tung styf lerjord är icke fördelaktig för sättqvistar, enär de högst trögt bilda rötter i sådan.

Diverse arbeten. Överflödiga hallonskott som uppkomma, afhackas fortfarande i jordytan så snart de visa sig. Likaledes afskäras alla utlöpare som framkomma från smultronplantorna. Vid

afplockning af körsbär och annan frukt vilja vi rekommendera stegar af den konstruktion som genom vidfogade figur antydes. Dylika stegar äro lätthandterliga, stå stadigt, kunna lätt antingen instickas i trädkronan eller lutas emot densamma, och genom att förena två dylika stegar medelst att träda en hank på deras spetsar, kan man äfven lätt få dem fristående.

Landskapsträdgården.

Diverse arbeten. Inom denna afdelning förekommer nu hufvudsakligen renhållningsarbeten. En del sorter som först i denna månad börja afsluta sin växt för året okuleras nu, och i händelse af läggning icke verkställes i förra månaden, kan den ännu verkställas. Af Ribesarterna, de upprätt växande Lonicerae m. fl. sådana sorter som fått någorlunda mogna sommarskott, kunna sättqvistar utsättas mot slutet af månaden, i händelse väderleken icke blir alltför torr.

Blomsterodlingen.

Krukväxtodlingen. Frön af reseda, cineraria m. fl. för erhållande af plantor till öfvervintring kunna ännu säs. Likaledes kunna sättqvistar af krukrosor, fuchsier m. fl. med fördel sättas. Fleråriga blomsterväxter såsom Bellis, Myosotis, Hepatica, Primula af diverse arter, m. fl. ämnade till drifning under vintern, inplanteras nu i krukor för att före hösten hinna rota sig.

Blomsterodling på kalljord. Dahlier och andra blomsterväxter som äro i behof deraf uppbindas. Frön insamlas af de sorter hvaraf sådant nu mognar. Medan dahlier o. d. nu stå i blomning bör man genomgå sortimenterna och tillse att etiketteringen är riktig, för att kunna verkställa rättelser der förvexlingar möjligen egt rum. Alla sådana fleråriga växter som blomma tidigt, såsom en del sorter liljor och många andra, omplanteras nu med fördel.

Kortare uppsatser och notiser.

Ett och annat från en liten resa i Sverige. Som utgifvaren genom Kgl. Landbruksakademien försorg sattes i tillfälle att besöka danska landbruksmötet i Köpenhamn, begagnade han sig derunder af tillfället att på bort- och hemresan besöka så många platser inom fäderneslandet, som det utan särskild tidsutdrägt lät sig göra.

Hufvudsakligen för att få tillfälle att se tobaksodlingen vid Åhus i Skåne företogs resan med ångfartyget Transit N° 1, hvilket anlöper nämnde plats, men då det anlöper äfven andra platser blef det tillfälle att om ock ytterst flygtigt tillika få bese dessa. Det första ställe som besöktes var Westervik, men enär uppehållet der var helt kort kunde en utom staden befintlig ung parkanläggning blott som allra hastigast bese. Den var som sagt ung, men såg lofvande ut och kommer säkert med tiden att blifva en särdeles angenäm promenadplats. Oskarshamn besöktes derefter. Staden har en ytterst vild belägenhet mellan berg och klippor, men äfven här hade man anlagt en teml. betydlig park, hvori redan förekom åtskilliga rätt lummiga partier och man var nu i färd med att uppföra en värdsbusbyggnad i parken. I Kalmar har dels å själfva fästningsvallen, dels utåt densamma anordnats en utmärkt vacker promenadplats försedd med vackra planteringar af träd och buskar, som hade ett yppigt

utseende. Mot själfva anläggningarne skulle dock kunna anmärkas att man, der det varit möjligt, nog mycket anlagt gångarne i den s. k. slingerbultfasonen, ett fel som häftar vid de flesta här och der i vårt land utförda anläggningar, orsakadt deraf att man allt för ängsligt sträfvar efter att gifva gräsplanerna afrundade former, äfvensom till följe af de falska åsigtter som tyckas göra sig gällande, nämligen dels att två gångar icke böra få korsas hvarann, dels och att man möjligen tror att gångarna äro vackrare desto krokigare de äro och slutligen att gångar vanligen anläggas i allt för stort antal, så att gräsplanerna blifva allt för mycket sönderstyckade. I Karlskrona syntes icke något anmärkningsvärdt i anläggningväg förekomma. Karlshamn har en utmärkt vacker belägenhet och der har gjorts mycket i parkväg. Strax invid hamnen förefines en mindre utmärkt vacker parkanläggning, och utanför staden förekommer på en höjd en större anläggning vid namn Bellevue. Vid Åhus tog jag afsked af ångbåten för att få tillfälle göra en tur genom Skåne. Hvad nu tobaksodlingen vid Åhus beträffar så var den vida betydligare än jag föreställt mig. Någon uppgift på ungefärliga arealen af den jord som användes till tobaksodling kunde icke erhållas, men den måtte vara högst ansenlig, ty så långt man kunde se förefanns tobaksfält. Åhus är en by, bebyggd såsom en mindre stad,

med som det uppgafs 2000 inneväanare och hvaraf det uppgafs att de allrafleste skulle ha sin utkomst på tobaksodlingen. Tobaken planterades här på släta fältet, icke på upphöjda sängar såsom det brukas i Stockholm. Den befanns å alla fält som besöktes vara planterad 2 och 2 rader intill hvarandra på omkring 1 fots afstånd emellan dessa rader och något kortare afstånd emellan plantorna i raderna. Dessa sängar åtskiljdes genom 1½ å 2 fot breda gångar. Detta afstånd är tätare än hvad som brukas i Stockholm, men tobaken vid Åhus blir icke heller så storväxt som på stockholmsjorden. Jordmånen vid Åhus utgjordes af lätt sandjord eller kanske ursprungligen endast sand, som genom att under i en lång följd af år gödslats, blifvit myllblandad. Till gödsling lär nästan uteslutande användas tång som uppkastas af hafvet och lærer fördelningen af tången tillgå sålunda, att vissa dagar utsätts till »tångdagar», under hvilka alla som besitta jord ega att, med ett med hänsyn till arealen afpassadt antal arbetare, från klockan 6 på morgonen till klockan 8 på aftonen uppsamla så mycket tång som medhinner. Vid Åhus finnas inga tobakslador, utan upphängas tobaksbladen uppträdda på käppar i fria luften, der de få sitta tills de bli inemot torra, och ansågs det vara fördelaktigt om de derunder blifva utsatta för regn, ty tobaken skulle derigenom få en vackrare färg. Då den blir inemot torr, inhänges den temligen tätt packad på vindarne öfver boningshusen och jag blef visad en jemförelsevis liten vind på hvilken det uppgafs, att den högst otroliga kvantiteten af 800 lispund plögade inrymmas. Att deras behandling af tobaken måtte lemna mycket öfrigt att önska, synes emellertid framgå deraf, att i fjol erhöles de icke mer än 3 rdr 37 öre å 3 rdr 50 öre pr lispund eller omkring 1 rdr mindre än Stockholms tobaksodlare och detta oaktadt Åhus tobaken bör antagas vara till sin kvalitet bättre än den till följe af stark gödsling med spillning frodigare stockholmska. Rörande tiden för sådd, plantering och skörd uppgafs att fröet såddes på driftbänk d. 14—18 april, plantorna utsattes i början af juni och skörden verkställdes i slutet af augusti och början af september, enär nattfrosterne ofta lära fortfara ända till nämnde tid om våren och börja på nytt i början af september, således i dessa afseenden lika som i Stockholm.

Från Åhus reste jag på en liten ångslup till Kristianstad, dit den anlande efter 3 timmars färd. Vid Kristianstad fanns en vacker anläggning, deras Tivoli, och vid sidan deraf löpte boulevarden*) in åt staden. Under senare tiden har omkring kyrkan utförts vackra planteringar. Kristianstad är en välbyggt stad men liggande i en sumpig trakt och med delvis kvarvarande gamla fästningsvallar.

I Malmö besågs en på Gustaf Adolfs torg förefintlig utmärkt vacker mindre parkanläggning. Denna anläggning är en bland de vackraste man kan se, vittnande om en utmärkt förmåga hos den som anlagt den.

På återresan besöktes Alnarp och Jönköping. Trädgårdarna på Alnarp omfatta en betydande areal och der förefanns ett temligen rikhaltigt sortiment af träd, buskar och åtskilligt annat som här blefve för vidlyftigt att närmare omförmåla. Särskildt förtjenar deribland nämnas en utmärkt törnrossamling. Enligt de underrättelser som erhöles försäljes allt hvad som produceras i trädgården på Alnarp, och sjelfva föreståndaren för institutet köper hvad han af köksväxter etc. behöver. Man är på sådant sätt i stånd att kunna bestämdt veta hvad trädgården verkligen afkastar, hvilket i fall ett eller flera hushåll skulle ha »fria grönsaker» vore omöjligt att noggrant kunna bestämma, men dessutom tillsläpper staten 3000 riksdaler årligen till trädgårdens underhåll samt derjemte 600 riksdaler såsom bidrag till trädgårdsmästarens lön. För dessa bidrag skall dock ett antal fruktträd för hälften af det vanliga priset utlemnas till folkskolorna.

I Jönköping besöktes en utmärkt vacker parkanläggning, benämnd Limnugen. Under det flertalet andra städer fått vidkännas betydliga uppoffringar för att skaffa sig en stadspark, har här en enskild person, med betydliga uppoffringar beredt staden denna förmån. Der finnes, visserligen ännu unga, men dock redan nu rätt vackra träd- och buskpartier, präktiga gräsmattor och till och med springvatten, och som den står öppen för alla utan undantag, ha resande som färdas genom Jönköping lätt tillfälle att taga anläggningen i betraktande.

*) Likartade ofta återkommande lånta namn, såsom Tivoli, Bellevue, Boulognerskogen m. fl. förefalla slutligen litet löjliga. I Stockholm har förr funnits tre Tivoli. Sköfde har sin boulognerskog och Upsala lærer till och med — ehuru namnet der icke är officiellt antaget — ega sin Hyde park o. s. v.

För iakttagelserna i Köpenhamn skall en kortfattad redogörelse i något följande nummer meddelas. E. L.

Sätt att förvara omogna krusbär. Omogna krusbär kunna förvaras t. o. m. i flera år, om man fyller dem på torra buteljer, hvilka man förut svafvat genom att förbränna en svafveltråd i dem. (Svafveltråd erhålles genom att doppa groft garn eller dylikt i smältande svafvel.) De fyllda buteljerna tillkorkas väl och lackas. Före användningen tvättas krusbären och kokas sedan på vanligt sätt. (N. D. A.)

Öppen korrespondens.

Vän af trädodling. Vi hafva mottagit tit. uppsats men anse oss icke kunna införa den. Trädskoleskötsel blir alldeles icke så förmånlig i verkligheten som kalkyler uppgjorda vid skrifbordet kunna utvisa, ty om det ock än skulle lyckas — hvilket dock icke någonsin sker — att inom den antagna tiden på en viss areal uppdraga det uppgifna antalet fullgoda träd, har man derföre icke penningarne i fickan för desamma och innan detta skett lönar det ej att »rosa marknaden». — Vår åsigt är att trädskoleskötsel är ett bland de vanskligaste företag, hvarpå en enskild person kan nedlägga kapitaler. Hvarför icke heldre fästa uppmärksamhet på odling af frön, hvitbetor, humla, cikoria o. d., hvarpå man icke behöver vänta på skörd i 8 å 12 år för att kanske slutligen ingenting få sälja.

Annonsor.

Tidsskrift för Haveväsen,

der utkommer 2 Gange maanedlig med eet Ark i Imp. 8., inneholder dels *originale Afhandlingar* over gartneriske Emner af Landets *praktiske Gartnere*, dels Bearbejdelser og Oversættelser efter fremmede Skrifter af Artikler, der vedrøre Havevæsenet og kunne antages at frembyde særlig Interesse for danske Haveydere. *Afhandlingerne* oplyses ved Afbildninger, saa ofte Indholdet gjør det ønskeligt. I hvert 2det Numer gives en *Oversigt over de i vedkommende Maaned vigtigste forestaende Havearbejder paa Friland og under Glas*, fortrinnsvis udarbejdet til Veiledning for Haveeiere, der ikke have fagmæssigt uddannede Gartnerere.

Tidsskrift for Havevæsen, der med 1ste April begynder sin 4de Aargang, redigeres og udgives af J. A. Dybdahl, Docent i Haveyrkningslære ved den Kgl. Vet- og Landbohøjskole, samt Bestyrer af dette Instituts botaniske og økonomiske Haver. Adr: Amalievei N° 10, 1 sal.

Prisen er 1 Rdl. Kvartalet, Forsendelsesudgifterne iberegnet, og Subskription tegues i alle Boglader og paa samtlige Postkontorer i Danmark, Sverige og Norge samt hos Tidsskriftets Hovedkommissionair

G. E. C. Gad,

Kjøbenhavn, Vimmelskaflet N° 32.

En trädgårdsmästare, skicklig i alla delar af sitt fack, önskar plats till hösten. Närmare upplysningar lemnas af

E. Lindgren.

Stockholm & Experimentalfältet.

Trädgårds-Arrende i närheten af en utaf Sverges största städer önskas afträda. Inom augusti månad ingående förfrågningar har hr direktör E. Lindgren, Stockholm & Experimentalfältet, lofvat att vidare befordra.

E. Wilh. Tjäders Fröhandel är nu i Stora Nygatan 1 trappa upp, midt emot Elektriska Telegrafstationen.

Kataloger såväl öfver Frö som Trädskolealster och Dahlier utdelas gratis.

Innehåll:

Om trädgårdodlingens rationella bedrifvande. — Några ord om aklimatisering samt om behandlingen af för vårt klimat ömtåliga träd- och buskväxter (forts.). — Ännu en gång om plantering af fruktträd på åkerfälten. — Litteratur. — Öfersigt öfver trädgårdsgörömmelen i augusti månad. — Ett och annat från en liten resa i Sverige. — Sätt att förvara omogna krusbär.